

Toelichting wijzigingsverzoek en verlenging ontheffing Wet natuurbescherming – Provincie Zeeland

Algemeen

Stichting Wageningen Research verzoekt hierbij om wijziging van enkele voorschriften die zijn verbonden aan de huidige ontheffing Wet natuurbescherming voor wetenschappelijk onderzoek in de provincie Zeeland, alsmede om verlenging van de looptijd van deze ontheffing. De voorgestelde wijzigingen beogen een betere uitvoerbaarheid van de voorschriften in de onderzoekspraktijk, zonder afbreuk te doen aan het welzijn van dieren, de zorgplicht of de borging van deskundigheid en toezicht.

Hieronder wordt per voorschrift toegelicht welke wijziging wordt voorgesteld en de onderbouwing van de wijziging.

Verzoek tot uitbreiding tenaamstelling ontheffing naar Wageningen Research en Wageningen University

Huidige situatie

De huidige ontheffing Wet natuurbescherming is verleend op naam van Stichting Wageningen Research (WR). In de praktijk worden de onder deze ontheffing vallende onderzoeksactiviteiten echter uitgevoerd binnen de bredere Wageningen-organisatie, waarbij ook Wageningen University (WU) een rol vervult.

Toelichting en motivering

Wageningen Research en Wageningen University maken gezamenlijk deel uit van Wageningen University & Research (WUR) en opereren in de praktijk als een sterk geïntegreerde kennisorganisatie. Onderzoeksprojecten op het gebied van ecologie, soortenbescherming en natuurbeheer kennen regelmatig een gezamenlijke inzet van:

- medewerkers in dienst van Wageningen Research;
- medewerkers in dienst van Wageningen University;
- promovendi, postdocs en studenten die onder verantwoordelijkheid van Wageningen University werkzaamheden uitvoeren.

Deze onderzoekers werken binnen één gezamenlijk wetenschappelijk kader, volgen dezelfde interne onderzoeksprotocollen en vallen onder dezelfde borging van

deskundigheid, toezicht, ethische toetsing (waar van toepassing) en zorgplicht ten aanzien van beschermde soorten.

Noodzaak van aanpassing

De huidige tenaamstelling uitsluitend op Wageningen Research kan in de praktijk leiden tot:

- onduidelijkheid over wie formeel onder de reikwijdte van de ontheffing valt;
- onnodige administratieve handelingen (bijvoorbeeld aparte machtigingen of aanvullende aanvragen);
- verminderde uitvoerbaarheid en efficiëntie van onderzoeksprojecten die integraal door WR en WU worden uitgevoerd.

Dit acht Wageningen Research onwenselijk, temeer daar dit geen inhoudelijke meerwaarde heeft voor toezicht of naleving, maar uitsluitend een organisatorisch knelpunt oplevert.

Wageningen Research verzoekt daarom om de ontheffing te verlenen op naam van zowel Stichting Wageningen Research als Wageningen University, zodat beide rechtspersonen gerechtigd zijn gebruik te maken van de ontheffing.

Voorschrift 17 – Euthanasie van dieren

De huidige formulering van dit voorschrift schrijft voor dat euthanasie uitsluitend mag plaatsvinden door een gediplomeerd dierenarts, of door een onderzoeker met minimaal een PhD- of postdocfunctie in aanwezigheid van een dierenarts.

In de praktijk is een gediplomeerd dierenarts niet altijd direct beschikbaar op het moment dat een dier onverwacht euthanasie nodig heeft, bijvoorbeeld als gevolg van ernstig letsel of onvoorzien lijden tijdens vang- en onderzoeksactiviteiten. Het wachten op de aanwezigheid van een dierenarts kan leiden tot onnodige verlenging van dierenleed en is daarmee niet in het belang van het dier.

Voorgesteld wordt om dit voorschrift te vervangen door de volgende tekst:

“Bij het onvoorzien moeten euthanaseren van een dier teneinde lijden te voorkomen dient een dier geëuthanaseerd te worden door een gediplomeerd dierenarts, dan wel een onderzoeker die deskundig en geïnstrueerd is in het euthanaseren van de betreffende diersoort.”

Binnen Wageningen Research werken onderzoekers die aantoonbaar deskundig zijn in soortspecifieke en diervriendelijke euthanasiemethoden, conform geldende protocollen en – waar van toepassing – de Wet op de dierproeven. Deze wijziging borgt het dierenwelzijn en doet geen afbreuk aan zorgvuldigheid of deskundigheid.

Voorschrift 18d – Jaaroverzicht onderzoeken

In het jaaroverzicht dient momenteel de weersomstandigheden tijdens het onderzoek te

worden gespecificeerd. Veel onderzoeken lopen echter over langere tijd. Hierdoor kan in de praktijk vaak slechts 'variërende weersomstandigheden' worden vermeld in het jaaroverzicht.

Deze informatie heeft daardoor geen toegevoegde waarde voor toezicht of evaluatie. Alle relevante informatie over locaties, handelingen, soorten en aantallen wordt wel vastgelegd in het jaaroverzicht.

Wij verzoeken daarom om onderdeel 18d te laten vervallen.

Voorschrift 20 – Inzet van levende dieren als lokaas

Het huidige voorschrift verbiedt de inzet van levende dieren als lokaas. Voor specifiek onderzoek aan bepaalde roofvogels is het in uitzonderlijke gevallen echter noodzakelijk om andere vogels als lokvogel te gebruiken, wanneer alternatieve methoden niet toereikend zijn.

Daarbij wordt strikt geborgd dat de lokvogel geen letsel oploopt, onder continu toezicht staat en dat de inzet uitsluitend plaatsvindt wanneer dit noodzakelijk is voor het onderzoek. Voor dergelijke onderzoeken wordt vooraf toestemming aangevraagd op grond van de Wet op de dierproeven, inclusief toetsing door de IvD en – indien van toepassing – de CCD.

Verzocht wordt om dit voorschrift zodanig aan te passen dat inzet van levende lokdieren mogelijk is, mits vooraf gemeld per project en met volledige borging van dierenwelzijn.

Voorschrift 21 – Delen van onderzoeksdata

Een deel van de onderzoeksresultaten die Wageningen Research verzamelt, is eigendom van opdrachtgevers. Contractuele afspraken en intellectueel eigendom maken het niet altijd mogelijk om data zonder uitdrukkelijke toestemming openbaar te delen via databanken zoals NDFF of waarneming.nl.

In deze gevallen kan niet te allen tijde aan dit voorschrift worden voldaan. Waar mogelijk worden gegevens gedeeld; waar dit niet is toegestaan blijft de informatie wel beschikbaar voor interne verantwoording en toezicht.

Verzocht wordt om dit voorschrift aan te passen of te verwijderen zodat rekening wordt gehouden met eigendomsrechten en vertrouwelijkheid van data.

Verlenging van de ontheffing

De huidige ontheffing loopt af per 1 januari 2027. De onderzoeksactiviteiten waarvoor deze ontheffing wordt gebruikt zijn structureel van aard en maken onderdeel uit van doorlopende onderzoeksprogramma's op het gebied van ecologie, soortenbescherming, natuurbeheer en beleidsontwikkeling.

Wageningen Research verzoekt daarom om verlenging van de ontheffing, bij voorkeur onder de aangepaste voorschriften zoals hierboven toegelicht, om continuïteit van wetenschappelijk onderzoek binnen de provincie Zeeland te waarborgen.